



FANA SPAREBANK

Kvartalsrapport 2019

3. KVARTAL

Hovedtall Fana Sparebank konsern

(MNOK)

	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018
Resultatsammendrag i millioner		
Netto renteinntekter	275,6	261,8
Andre driftsinntekter	77,6	139,0
Sum inntekter	353,3	400,8
Sum driftskostnader	183,6	168,4
Resultat før tap	169,7	232,4
Tap på utlån og garantier	-19,7	15,0
Resultat før skatt	189,4	217,4
Skattekostnader	46,8	38,7
Resultat for perioden	142,6	178,7
Totalresultat for perioden	142,6	178,7
Resultatsammendrag i % av GFK		
Netto renteinntekter	1,43	1,42
Andre driftsinntekter	0,40	0,76
Sum inntekter	1,83	2,18
Sum driftskostnader	0,95	0,92
Resultat før tap	0,88	1,26
Tap på utlån og garantier	-0,10	0,08
Resultat før skatt	0,98	1,18
Skattekostnader	0,24	0,21
Resultat for perioden	0,74	0,97
Totalresultat for perioden	0,74	0,97
Balansetall		
Brutto utlån	23.236	22.051
Innskudd fra kunder	11.528	11.090
Forvaltningskapital	26.194	25.305
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	25.860	24.572
Nøkkeltall hittil i år		
Utlånsvekst siste 12 mnd	5,4 %	9,3 %
Innskuddsvekst siste 12 mnd	4,0 %	2,7 %
Innskuddsdekning	49,6 %	50,3 %
Kostnadsprosent	1 52,0 %	42,0 %
Kostnadsprosent (ekskl. gevinst/tap finansielle instrumenter)	51,7 %	48,9 %
Egenkapitalavkastning totalresultat etter skatt	7,8 %	10,6 %
Egenkapitalavkastning resultat etter skatt	2 7,8 %	10,6 %
Kapitaldekning i %	19,7 %	19,4 %
Kjernekapitaldekning i %	17,4 %	17,1 %
Ren kjernekapitaldekning i %	16,6 %	15,6 %
LCR	167 %	186 %
Leverage ratio	8,6 %	8,8 %

1) Sum driftskostnader i prosent av sum driftsinntekter

2) Resultat etter skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital

Kvartalsvis resultatutvikling - Isolert (MNOK)

	3. kv 19	2. kv 19	1. kv 19	4. kv 18	3. kv 18	2. kv 18	1. kv 18	4. kv 17	3. kv 17
Renteinntekter	190,2	176,8	172,0	167,9	160,3	155,2	147,5	149,9	148,3
Rentekostnader	94,8	87,2	81,4	75,7	70,1	69,3	61,8	60,3	60,1
Netto renteinntekter	95,4	89,6	90,6	92,2	90,2	85,9	85,7	89,6	88,3
Utbytte aksjer, andeler og egenkapitalbevis	1,5	1,6	1,5	0,7	4,4	8,6	6,7	0,0	0,0
Provisjonsinntekter og gebyrer	27,9	29,6	22,9	27,4	24,5	29,8	21,7	25,5	20,8
Provisjonskostnader	-2,1	-1,9	-1,7	-1,5	-1,5	-1,6	-1,6	-1,7	-1,5
Netto gevinst/tap finansielle instrumenter	0,3	2,0	-4,2	-12,4	20,0	12,4	15,0	1,0	3,9
Andre inntekter	0,0	0,1	0,0	-0,2	0,1	0,5	0,0	0,4	0,0
Andre driftsinntekter	27,7	31,4	18,6	14,0	47,5	49,8	41,7	25,3	23,1
Sum Inntekter	123,1	121,0	109,2	106,1	137,6	135,7	127,5	114,9	111,4
Personalkostnader	34,4	31,8	34,4	40,8	31,8	31,1	31,1	32,9	27,6
Administrasjonskostnader	16,8	17,4	15,3	19,2	14,7	15,4	12,7	14,6	12,3
Ordinære avskrivninger	2,6	3,3	3,3	2,3	2,5	2,5	2,5	2,6	2,7
Andre kostnader	9,0	7,7	7,5	11,0	7,4	9,3	7,4	6,0	7,7
Sum driftskostnader	62,8	60,3	60,5	73,3	56,3	58,3	53,8	56,0	50,2
Resultat før tap	60,3	60,7	48,7	32,8	81,3	77,4	73,7	58,9	61,2
Tap på utlån og garantier	-4,7	-0,6	-14,5	9,5	0,4	13,4	1,2	0,4	3,5
Resultat før skatt	64,9	61,3	63,2	23,3	80,9	64,0	72,5	58,4	57,7
Skattekostnad	16,0	14,2	16,6	5,8	15,7	10,0	13,0	14,7	13,2
Resultat for perioden	49,0	47,0	46,6	17,5	65,2	54,0	59,5	43,7	44,6
Totalresultat for perioden	49,0	47,0	46,6	17,3	65,2	54,0	59,5	48,4	45,7

Nøkkeltall - Kvartalsvis Isolert

	3. kv. 19	2. kv. 19	1. kv. 19	4. kv. 18	3. kv. 18	2. kv. 18	1. kv. 18	4. kv. 17	3. kv. 17
Egenkapitalavkastning (Totalresultat i % av snitt EK)	8,0 %	7,7 %	7,9 %	2,6 %	11,3 %	9,6 %	11,0 %	8,8 %	8,3 %
Egenkapitalavkastning (Resultat etter skatt)	8,0 %	7,7 %	7,9 %	2,8 %	11,3 %	9,6 %	11,0 %	7,9 %	8,3 %
Rentenetto i % av GFK	1,44	1,39	1,45	1,45	1,42	1,40	1,44	1,49	1,50
Kostn. i % av inntekter	51,0	49,8	55,4	69,1	40,9	42,9	42,2	48,8	45,1
Kostn. i % av inntekter ekskl. finans.instr.	51,2	50,7	53,4	61,9	47,9	47,2	47,8	49,2	46,7
Brutto utlån til kunder	23.236	22.926	22.284	22.119	22.051	21.665	20.931	20.759	20.181
Utlånsvekst i % siste 12 mnd	5,4 %	5,8 %	6,5 %	6,5 %	9,3 %	9,1 %	8,0 %	11,2 %	10,9 %
Innskudd fra kunder	11.528	11.626	10.884	11.037	11.090	11.209	10.676	10.762	10.797
Innskuddsdekning	49,6	50,7	48,8	49,9	50,3	51,7	51,0	51,8	53,5
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd	4,0 %	3,7 %	1,9 %	2,6 %	2,7 %	1,7 %	1,1 %	1,9 %	2,1 %
Forvaltningskapital	26.194	26.402	25.589	25.168	25.305	25.027	24.350	24.029	23.548
Gjennomsnitt forvaltningskapital (GFK)	26.332	25.940	25.374	25.275	25.123	24.549	24.103	23.838	23.296
Vekst forvaltningskap. i % siste 12 mnd	3,5 %	5,5 %	6,5 %	4,7 %	7,5 %	7,4 %	8,0 %	9,3 %	9,7 %
Kapitaldekning	19,7 %	19,7 %	20,7 %	20,6 %	19,4 %	19,1 %	18,9 %	19,1 %	18,3 %
Kjernekapital	17,4 %	17,4 %	18,4 %	18,3 %	17,1 %	16,8 %	16,6 %	16,7 %	15,9 %
Ren kjernekapital	16,6 %	16,6 %	16,9 %	16,7 %	15,6 %	15,2 %	15,0 %	15,2 %	14,3 %

Kvartalsregnskap for 3. kvartal 2019

Volumvekst og styrket nettorente står sentralt i Fana Sparebanks rapport for og per 3. kvartal 2019. Kvartalets rentenetto på 95,4 millioner kroner representerer en økning på 5,2 millioner kroner sammenlignet med fjoråret. Kvartalet sett under ett har således en vekst i rentenettoen på 5,8 prosent sammenlignet med tilsvarende periode i fjor.

Fana Sparebank har i perioden løftet frem ambisjonene innen bærekraft og ESG. Fana Sparebank har, som eneste norske bank, inngått en kollektiv forpliktelse til klimahandling i regi av FNs klimainitiativ innen finans. Forpliktelsen er en forlengelse av bankens rolle som medstifter av klimainitiativet sammen med 130 banker verden over, hvorav 7 norske. Fana Sparebank har med dette lagt et solid fundament for å fortsette arbeidet innen ansvarlig bankvirksomhet.

Eiendomsmegling styrker posisjonen, og lavpriskonseptet Himla rapporterer en markedsandel på over 6,2 prosent i Bergensmarkedet. Virksomheten i Oslo har også betydelig fremgang siden oppstarten for ett år siden.

Kvartalet er preget av sterk volumvekst. Banken har fått 677 nye personkunder det siste kvartalet, og hele 2.141 hittil i 2019. Utlån til personmarkedet er økt med 420 millioner kroner siste kvartal, og 1,4 milliarder kroner over de siste 12 månedene. Utlånsveksten til personmarkedet representerer en økning på 2,4 prosent for kvartalet, og 8,4 prosent siste året. Den samlede utlånsveksten for 3. kvartal ble 310 millioner kroner. Det representerer en vekst på 1,3 prosent. For den siste 12-månedersperioden utgjør utlånsveksten 1,19 milliarder kroner, eller 5,4 prosent. Samlet sett reflekterer tallene en kontrollert nedtrapping av bankens eksponering i store næringsseidommer. Sammenligninger med fjoråret påvirkes av store engangsgvinster fra aksjesalg i 2018.

Resultat før tap utgjorde 60,3 millioner kroner i 3. kvartal. Med tilbakeføring av tidligere tap på utlån og garantier på 4,7 millioner kroner, ble resultat før skatt 64,9 millioner kroner, og resultat for perioden ble 49,0 millioner kroner.

Fana Sparebank har en meget solid kjernekapitaldekning. Ved utgangen av 3. kvartal 2019 har banken en kapitaldekning på 19,7 prosent, hvorav ren kjernekapital utgjør 16,6 prosent, og 17,6 prosent inkludert resultat hittil i år.

Fana Sparebank oppnådde en egenkapitalavkastning på 8,0 prosent for 3. kvartal og 7,8 prosent hittil i år.

Resultatutvikling

Fana Sparebanks rentenetto utgjorde 95,4 MNOK i 3. kvartal (90,2). Det representerer en økning på 5,2 MNOK eller 5,8 prosent fra tilsvarende periode i 2018. Rentenettoen utgjør 1,44 i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital på kvartalsbasis. Effekten av renteendringen i juni vises tydelig i den isolerte oversikten for september. Da ble renteendringen effektiv, og 12-månedersveksten i nettorenten utgjorde nær 10 prosent sammenlignet med samme måned i 2018.

De samlede kostnadene utgjorde 62,8 MNOK i 3. kvartal (56,3). Kostnadsøkningen de siste 12 månedene er fordelt på flere kostnadssteder, og er hovedsakelig knyttet til økningen av virksomheten innen eiendomsformidling.

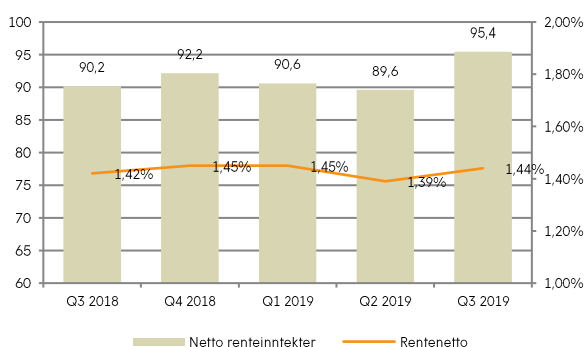


Fig. 1. Netto renteinntekter i absolutte tall og i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Konsernet oppnådde et resultat før skatt på 64,9 MNOK i 3. kvartal 2019 (80,9). Resultat etter skattekostnader utgjorde 49,0 MNOK (65,2). Egenkapitalavkastningen for kvartalet utgjorde 7,8 prosent, det samme for totalresultatet.

Rentenetto og andre inntekter

Økningen i rentenettoen utgjør 5,2 MNOK eller 5,8 prosent over det siste året. Veksten er spesielt tilfredsstillende i en periode preget av sterk konkurranse og relativt høy pengemarkedsrente. Rentenetto i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 1,44 prosent for kvartalet. Det er noe høyere enn i foregående kvartal, og på linje med tilsvarende periode i fjor (1,42 prosent).

Rentemarginen har vært under press i hele 2019, der økende markedsrente har bidratt til høyere fundingkostnader. Rentenettoen er også påvirket av at bankens innlånskostnader øker raskere enn kunderenten i perioder med renteoppgang.

Banken gjennomførte en generell renteendring på utlån og innskudd etter Norges Bank økning av styringsrenten i september 2019. Endringen vil bli gjort effektiv medio november, slik at perioderesultatet ikke reflekterer den siste renteendringen.

Netto provisjonsinntekter og -gebyrer beløp seg til 25,8 MNOK i 3. kvartal mot 23,0 i fjor. Økningen på 2,8 MNOK eller 12,2 % er knyttet til provisjonsinntekter fra Eiendom.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter MNOK	2018	2019	2018
	Q3	Q3	
Utbytte aksjer og egenkapitalbevis	4,4	1,5	20,4
Gevinst/(tap) på sert. og oblig.	-3,6	-1,5	-8,2
Gev./((tap) på obligasjonsfond	1,6	0,7	-7,4
Gevinst/(tap) på aksjer	23,1	-1,2	53,9
Gevinst/(tap) andre fin. Instr.	1,9	2,3	-3,2
Netto gevinst/(tap) fin. Instr.	20,0	0,3	34,9

Samlet bidrag fra finansielle instrumenter ekskl. utbytte var 0,3 MNOK i 3. kvartal 2019 (20,0). I 2018 var tallene dominert av gevinster fra nedslag av eierandeler i Frende Forsikring.

Verdipapirporteføljen består i det alt vesentlige av obligasjoner med høy kredittkvalitet, herunder statssertifikater, kommunelån og obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som holdes i bankens likviditetsportefølje (LCR). I tillegg plasseres deler av likviditetsbufferen i obligasjoner utstedt av banker. I bankens kapitalforvaltning brukes også ekstern forvaltning i form av plassering i obligasjonsfond. Beholdningene av rentebærende verdipapirer er hovedsakelig av langsiktig karakter.

Eiendomsformidling

Periodens bidrag fra eiendomsformidling, det vil si samlet fra virksomheten i Fana Sparebank Eiendom AS inkludert Himla, utgjorde -0,8 MNOK i 3. kvartal (-0,2). Provisjonsinntektene utgjorde 12,9 MNOK (10,6). Kostnadene utgjorde 13,4 MNOK (10,8). Økningen i provisjonsinntektene og -kostnadene er direkte knyttet til Himla.

Driftskostnader

Driftskostnadene utgjorde 62,8 MNOK i kvartalet. Tilsvarende tall for 2018 var 56,3 MNOK. Kostnadsøkningen er fordelt på flere poster, men den vesentligste faktoren på konsernnivå er knyttet til Fana Sparebank Eiendom, og da særlig Himla Eiendom.

Kostnadsprosenten utgjør 51,0 (40,9) i 3. kvartal. Når finansielle instrumenter ekskluderes, ble kostnadsprosenten 51,2 for kvartalet (47,9).

Kostnadsprosent	Q3 2019	Q3 2018
Kostnadsprosent	51,0 %	40,9 %
Kostnadsprosent ekskl. fin.instr.	51,2 %	47,9 %
Kostnadsprosent fra bankvirksomheten	45,1 %	42,9 %

Tab. 2. Kostnadsprosent, alternative rapporteringstall.

Kostnadsprosenten fra bankvirksomheten utgjør 45,1 prosent (42,9) i 3. kvartal. Med bankvirksomhet menes morbank inkludert boligkredittselskapet, eksklusive finansielle instrumenter og utbytte fra datterselskap. Provisjonsinntekter og -kostnader fra eiendomsmevlervirksomheten er tilsvarende ekskludert.

Tap og nedskrivninger

Konsernets har tilbakeføring av tap på utlån og garantier på totalt 4,7 MNOK i 3. kvartal 2019 mot tap på 0,4 MNOK i tilsvarende periode i 2018. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør tilbakeføringen 0,07 prosent. Samlede nedskrivninger etter IFSR9 utgjør 54,9 MNOK ved utgangen av 3. kvartal 2019, en reduksjon fra 60,1 i forrige kvartal. Kvalitet i utlånporteføljen ansees å være god.

Resultat

Resultat etter skatt for 3. kvartal var 49,0 MNOK (65,2). Dette gav en annualisert egenkapitalavkastning på 8,0 prosent for kvartalet, mot 11,3 prosent i tilsvarende periode i 2018.

Balansen

Konsernets forvaltningskapital var 26,2 MRDNOK ved utgangen av kvartalet (25,3). Forvaltningskapitalen er økt med 889 MNOK eller 3,5 prosent det siste året. Utlån til personkunder er den primære driveren for forvaltningskapitalveksten.

Utlån

Utlånsutvikling

	Siste kvartal	Siste 12 mnd.
Utlån totalt	1,3 %	5,4 %
Personmarked (PM)	2,4 %	8,4 %
Bedriftsmarked (BM)	-2,2 %	-3,9 %

Brutto utlån til kunder utgjorde 23,2 MRDNOK ved utgangen av kvartalet (22,1). Det inkluderer 8,7 MRDNOK som er overført til bankens heleide datterselskap Fana Sparebank Boligkreditt AS. Utlånsutviklingen har vært tilfredsstillende i 3. kvartal 2019. For 3. kvartal alene er utlånene økt med 310 MNOK, eller 1,3 prosent. Forretningsområde personmarked (PM) økte sine utlån med hele 420 MNOK eller 2,4 prosent siste kvartal. Utlån til PM utgjorde med det 18,0 MRDNOK. Utlån til bedriftsmarked (BM) falt med 115 MNOK, eller -2,2 prosent. Utlån til BM utgjør

5,2 MRDNOK, hvilket representerer 22,4 prosent av konsernets samlede utlån.

Siste 12 måneder har utlånene økt med 1.185 MNOK, hvilket utgjør 5,4 prosent (9,3). Innen PM økte utlånene med 8,4 prosent, mens BM er redusert med 3,9 prosent. Utlånsaktiviteten for PM underbygges av et godt aktivitetsnivå og god tilgang på nye kunder. Innen BM er endringene i større grad knyttet til enkeltengasjementer som gir svingninger og påvirker utlånsvolumet på kort sikt. Utviklingen innen BM er uttrykk for en bevisst nedtrapping av bankens eksponering i store næringsseiendommer.

Fana Sparebank har fått 677 nye kunder i 3. kvartal, og 2.141 totalt så langt i 2019. De nye kundene som er kommet til er et resultat av økt aktivitet og utlånsvolum. Nye kunder er definert som nye kunder som har åpnet lønns-, bruks- eller foliokonto i banken. Antallet nye kunder som er registrert hittil i år, er det høyeste noensinne i et kalenderår.

Innskudd

Innskuddsutvikling

	Siste kvartal	Siste 12 mnd.
Innskudd totalt	-0,6 %	4,0 %
Personmarked (PM)	-1,9 %	2,0 %
Bedriftsmarked (BM)	-0,3 %	3,8 %
Kapitalmarked (KM)	12,8 %	33,6 %

Innskudd fra kunder utgjorde 11,5 MRDNOK (11,1) ved utgangen av 3. kvartal. Innskuddene har vært stabile siste kvartal. I løpet av de siste 12 månedene har innskuddsveksten vært 438 MNOK, hvilket utgjør en vekst på 4,0 prosent.

Konsernets innskuddsdekning er 49,6 prosent, mot 50,7 prosent i foregående kvartal. Morbanken har en innskuddsdekning på 79,4 prosent. Banken bruker Fixrate, en markeds plass for formidling av store bankinnskudd. Formålet er å øke tilgangen på innskudd fra institusjonelle innskytere. Finansieringen av utlånsvæksten ut over publikumsinnskuddene blir dekket av utstedelse av obligasjoner med lange løpetider. Boligkredittselskapets eksterne finansieringsbehov dekkes utelukkende av OMF.

Funding

Veksten i utlån siste 12 måneder er hovedsakelig finansiert med midler fra pengemarkedet. Nettovolumet av utstedte obligasjoner er økt med 350 MNOK over de siste 12 måneder. Konsernets pengemarkedsfinansiering skjer både gjennom utstedelser av OMF fra Fana Sparebank Boligkreditt AS og ordinære, usikrede obligasjonslån.

Utviklingen i pengemarkedets kredittrisikopåslag for bankens funding har vært gunstig det siste kvartalet. Reduksjonen påvirker bankens langsiktige fundingkostnader.

Det samlede kostnadsnivået for bankens eksterne funding er imidlertid økt, både for kvartalet og over de siste 12 månedene. Dette har særlig sammenheng med en jevnt stigende Nibor-rente.

Kredittpåslag påvirker bankenes innlånskostnader så vel som markedsverdien på beholdninger av rentebærende verdipapirer. En eventuell stigning i kredittrisikopåslaget vil påvirke bankens resultater gjennom høyere fundingkostnader og lavere markedsverdi på obligasjonsporteføljen som holdes for å dekke bankens likviditetsbehov.

Porteføljekvalitet

Samlede nedskrivninger til forventet tap på utlån og garantier per utgangen av 3. kvartal utgjør 54,9 MNOK, ned fra 60,1 MNOK i foregående kvartal. I prosent av brutto utlån utgjør forventet tap på utlån og garantier 0,2 prosent (0,4).

Brutto misligholdte engasjement over 30 dager utgjør 193,9 MNOK ved utgangen av 3. kvartal 2019, en økning på 20,1 MNOK i kvartalet. I prosent av brutto utlån utgjør misligholdte lån 0,8 prosent ved utgangen av kvartalet (0,5).

Endringen i mislighold er knyttet til et begrenset antall enkeltengasjementer både innen BM og PM. Det er ikke grunnlag for

å se utviklingen som en direkte konsekvens av økninger i det generelle rentenivået.

Brutto tapsutsatte engasjement utgjør 128,4 MNOK ved utgangen av 3. kvartal, uendret i kvartalet. Tapsutsatte engasjement utgjør 0,6 prosent av brutto utlån ved utgangen av kvartalet (0,6).

Styret er tilfreds med den generelle kvaliteten i utlånsporteføljen, og er av den oppfatning at nedskrivningene som er foretatt er tilstrekkelig for å møte forventede tap per 3. kvartal 2019. Konsernets tap på utlån vurderes fortsatt til å være på et lavt nivå. Det er imidlertid grunn til særlig oppmerksomhet rundt utviklingen i tap og mislighold fremover. Rentøkning er ett forhold, men også innføringen av gjeldsregister vil kunne få påvirkning. Enkeltpersoner med høy gjeld, og som har finansiert gjeldsbetjening med å ta opp annen, usikret gjeld, vil kunne bli tvunget til å inngå kreditoravtaler.

LCR

LCR og Leverage ratio	2018			2019	
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
LCR konsern	186 %	190 %	172 %	223 %	167 %
LCR morbank	139 %	153 %	139 %	189 %	141 %
Leverage ratio	8,8 %	9,3 %	9,2 %	8,5 %	8,6 %

Banken måler og rapporterer LCR (Liquidity Coverage Ratio), for morbanken, boligkredittselskapet og konsernet hver for seg. Ved utgangen av 3. kvartal 2019 utgjorde LCR på konsernbasis 167 prosent, 141 prosent for morbanken og 934 prosent for boligkredittselskapet. Leverage ratio er beregnet til 8,6 prosent.

Rating

Fana Sparebanks hovedrating hos Moody's Investors Service ble i september 2019 bekreftet opprettholdt på **A3** med *stable outlook*. Utstedte OMF fra Fana Sparebank Boligkredittselskap har uendret rating **Aaa**. Offisiell rating er et viktig bidrag for å sikre konsernet finansiering på konkurransedyktige vilkår.

Egenkapital

Kapitalforhold (konsern)	2018			2019	
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
Kapitaldekning	19,4 %	20,6 %	20,7 %	19,7 %	19,7 %
Kjernekapitaldekning	17,1 %	18,3 %	18,4 %	17,4 %	17,4 %
Ren kjernekapital	15,6 %	16,7 %	16,9 %	16,6 %	16,6 %
Ren kjernekap. inkl. res. Hiå	15,6 %	16,7 %	17,2 %	17,3 %	17,6 %

Fana Sparebank konsern har en risikovektet kapitaldekning på 19,7 prosent ved utgangen av kvartalet. Kjernekapitaldekningen er 17,4 prosent, hvorav ren kjernekapital er 16,6 prosent. Konsernets kapitalfall inkluderer rapportering av kapitalbruk fra eierforetak i samarbeidende grupper. Konsernet oppfyller alle lovpålagte kapitalkrav med solid margin.

Ansvarlig kapital

Bankens samlede, utestående volum av ansvarlig lånekapital utgjør 400 MNOK, hvorav 300 MNOK i ansvarlig lån (T2) og 100 MNOK i hybridkapital (T1). Generalforsamlingen har gitt styret fullmakt til å styrke bankens kapitaldekning ytterligere ved behov. Fullmaktene omfatter utstedelse av inntil 200 MNOK både i ansvarlige lån (T2) og hybridkapital tellende som annen kjernekapital (T1).

Pilar 2

Fana Sparebank skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende 2,5 prosent av beregningsgrunnlaget (pilar 2-krav) for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i minstekravet i pilar 1. Samlet krav til ren kjernekapital er for tiden minimum 14,5 prosent. Minimumskravet øker til 15,0 kommende årsskifte.

Det er varslet mulige endringer i kapitalkravene. Det er foreslått innføring av en såkalt «SMB-rabatt», samtidig med økning av systemrisikobufferen med 1,5 %-poeng over tre år. Foreløpige kalkyler viser at effekten av disse forslagene vil være nøytral for Fana Sparebank.

Digitalisering og kundekommunikasjon

Endringstakten i den digitale utviklingen går stadig raskere, og kundene forventer økt tilgjengelighet og enkle, fremtidsrettede banktjenester. Økt grad av selvbetjening og transparens stiller høye krav til at løsninger og tjenester er individuelt tilpasset til den enkeltes behov og preferanser.

Opplåningsflyt

Kunder som har boliglån i Fana Sparebank kan gjennom tjenesten Opplåningsflyt se om boligverdien tillater at de kan øke eksisterende lån, og selv gjøre endringen. Søknad sendes direkte i nett- og mobilbank. Prosessen inkluderer automatisk innhenting av informasjon om lån i banken, boligverdi, skattemelding og lønsslipp.

Små lån

Under paraplybetegnelsen *Små lån* tilbyr banken lån inntil 150.000 kroner med inntil 5 års løpetid til ulike formål: reiselån, oppussingslån, samlelån og forbrukslån. Søknadsprosessen er heldigital, mens kredittbehandlingen gradvis automatiseres med erfaringsgrunnlaget som dannes over tid.

Kredittkort

I februar lanserte Fana Sparebank eget kredittkort. Kredittkortene er knyttet til Visa, og erstatter tidligere leveranse fra Entercard. Kortene har vilkår som er blant markedets beste når det gjelder kostnader, kredittrente og betalingsvilkår. Bankens utstedt 3.330 ved utgangen av 3. kvartal 2019.

Det er inngått avtale med Dealmakers for fordelsprogram og forsikringer knyttet til kortet. Søknadsprosessen for kredittkort er selvbetjent og automatisert, herunder med bruk av samtykkebasert lånesøknad. Det er innvilget kreditter for i overkant av 170 MNOK, hvorav 20 MNOK i 3. kvartal.

Mobilbetaling

I 2. kvartal ble mobilbetalingstjenestene Fitbit, Garmin og Google Pay lansert. Dette innebærer at man kan 'betale med klokken' på aktuelle salgssteder. Apple Pay vil være tilgjengelig fra 5. november i år.

Samtykkebasert lånesøknad

Fana Sparebank praktiserer en ordning der kunder gir banken tillatelse til å innhente lønsslipp og skattemelding direkte fra offentlige registre. Innhenting av nødvendig dokumentasjon for kredittbehandling blir utført heldigitalt. Samtykkebasert lånesøknad forenkler låneprosessen både for kunden og banken, og bidrar til økt kredittkvalitet.

Funksjonaliteten brukes i de fleste, relevante kredittsystemene i banken; Nettlån, Små lån og Kredittkort. I tillegg brukes tilsvarende samtykke som ledd i å forberede kundemøter, mv.

PSD2

PSD2 er implementert. Fana Sparebank har tilrettelagt for at kunder kan samle kontoer i andre banker på egen nettbank, og har også gjort kontoinformasjon til disposisjon i andre banker.

Sosiale medier

Banken bruker sosiale medier og interaktive kanaler aktivt. Det er fortsatt vekst i alle kanaler; Facebook, Instagram, Twitter og LinkedIn. Bankens chat-funksjon er lagt på de åpne sidene, og er en effektiv kanal for kundekommunikasjon.

Samfunnsansvar

Fana Sparebank arbeider aktivt med å forbedre og tydeliggjøre sin rolle innen samfunnsansvar og bærekraft. Konsernet er sertifisert Miljøfyrtårn.

Great Place To Work

Fana Sparebank er på listen over Norges 10 beste arbeidsplasser ifølge organisasjonen Great Place To Work (GPTW). Bankens ble i 2019 tildelt prisen for beste samfunnsansvar blant samtlige deltagende bedrifter. Prisen ble gitt med utgangspunkt i de prosjekter og tiltak som banken har gjennomført til samfunnets beste.

Bankens ledelse bruker områdene som dekkes av GPTW som utgangspunkt for utvikling og forbedring i organisasjonen.

Gavetildelinger

Fana Sparebank implementerte i 2018 en ny gavestrategi. Den nye strategien åpner for at det underveis i året er rom for utdelinger til bestemte formål.

Bærekraft og ESG

Fana Sparebank har tilsluttet seg FNs 17 bærekraftsmål, og legger disse til grunn for bankens retning og ambisjoner for fremtidig utvikling. Fana Sparebank utvikler således nye produkter og tjenester både på innskudds- og utlånsiden som vektlegger disse prinsippene, og som skal fremme et lavutslippssamfunn.

Fana Sparebank skal være klimanøytral ved utgangen av 2019 for egen virksomhets del.

FNs Global Compact

Fana Sparebank er tilsluttet FNs Global Compact. Det innebærer en forpliktelse til å ha et aktivt forhold til ti prinsipper innen menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og anti-korrupsjon, samt å gjøre sitt beste for å drive sin virksomhet i tråd med dem.



Global Compact er i dag verdens største initiativ for næringslivets samfunnsansvar med mer enn 10.000 bedrifter fra 162 land. Av disse er 125 norske.

Fana Sparebank har innført interne retningslinjer der det innenfor risikoområdene likviditetsstyring og kapitalforvaltning stilles krav om medlemskap i Global Compact overfor forbindelser og utstedere.

FNs klimainitiativ innen finans

Founding Signatory of:



PRINCIPLES FOR RESPONSIBLE BANKING

I september ble FNs klimainitiativ innen finans lansert med Fana Sparebank som én av 130 stifterbanker. Klimainitiativet beskriver seks prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet.

Fana Sparebank har i tillegg sluttet seg til en kollektiv forpliktelse for klimahandling som stiller krav til etablering av konkrete mål og planer for gjennomføring av tilpasninger i bankens virksomhet over tid for å reflektere og finansiere den lav-karbon, klimastabile økonomien som kreves for å begrense den globale oppvarmingen til godt under 2° Celsius.

Andre forhold

Distribusjon

Bankens virksomhet drives med utgangspunkt i hovedkontoret på Nesttun med et med avdelingskontor i Kaigaten i Bergen sentrum. Aktiviteten ved kontoret ved Sartor senter på Straume er flyttet, og medarbeiderne er, sammen med ansvaret for kundene, fordelt mellom kontorene i sentrum og på Nesttun.

For kunder som ikke kan komme til banken for å få utført nødvendige banktjenester, er den mobile bankbilen en aktuell og tilgjengelig løsning. Bankbilen, en elbil, kjører hjem til kunder som trenger det.

Organisasjon - ansatte

Fana Sparebank hadde 144 ansatte i konsernet ved utgangen av kvartalet (141). Dette utgjør 140,9 årsverk (137,6). Morbanken hadde 110 ansatte (108) og 106,9 årsverk (103,6).

Sykefraværet viser 2,8 prosent i 3. kvartal mot 2,9 prosent i foregående kvartal. Langtidsfravær utgjorde 1,6 prosent i 3. kvartal.

Datterselskap og eierinteresser

Fana Sparebank Eiendom AS

Boligprisene i regionen steg med 0,4 prosent i 3. kvartal 2019. Korrigert for sesongvariasjoner steg boligprisene med 0,7 prosent. Det er også registrert at det er solgt 2,9 prosent færre boliger enn i 3. kvartal 2018. Fana Sparebank Eiendom solgte 248 eiendommer til en markedsverdi på ca. 760 MNOK i perioden, noe som er en økning i antall solgte eiendommer på 17 prosent, mens markedsverdi på de solgte eiendommene er uendret sammenlignet med tilsvarende periode i 2018.

Selskapet økte sin markedsandel i Bergen fra 9,0 prosent i 3. kvartal 2018 til 10,1 prosent i 3. kvartal i 2019. Økningen i markedsandelen tilskrives lavpriskonseptet Himla.

Selskapet har 34 ansatte. Aktiviteten utføres både ved deling av kontorer med banken ved hovedkontoret på Nesttun og i Kaigaten, i tillegg til at Himla har eget kontor i Oslo.

Himla

Himla er Fana Sparebank Eiendoms lavpriskonsept for eiendomsmeistring. Virksomheten i Himla drives som en egen avdeling av Fana Sparebank Eiendom AS. Ved hjelp av digitalisering og en innovativ måte å drive eiendomsmeistring på, gir Himla-kundene mulighet til å selge boligen for 30.000 kroner i meglertonorar.

Himla i Bergen har solgt 106 boliger i 3 kvartal. 7 av boligene er utenfor Bergen kommune. De 99 salgene i Bergen gir Himla en markedsandel på hele 6,2 prosent. Hittil i år har Himla i Bergen omsatt 314 eiendommer.

Himla i Oslo har omsatt 38 boliger i 3 kvartal, og er nå kommet opp 87 eiendommer så langt i år.

Utviklingen hos Himla i Oslo er spesielt interessant, da tallene medio oktober viser at selskapet har en markedsandel opp mot 2 prosent, noe som skaper tydelig oppmerksomhet.

Himla har 10 ansatte, hvorav 7 i Bergen og 3 i Oslo.

Eierinteresser

Fana Sparebank har strategisk eierandeler i produkt- og tjenesteleverandører. Banken mottar provisjoner fra salg, og bygger opp verdier gjennom eierskapet over tid. På sikt vil mottatt utbytte synliggjøre den løpende verdiskapningen. Selskapene konsolideres ikke i bankens regnskaper.

Frende Forsikring

Frende Forsikring omfatter både skade- og livsforsikring. Banken selger skade- og livsforsikringsprodukter fra Frende, og mottar salgsbaserte provisjoner. Frende eies av 15 frittstående sparebanker. Fana Sparebank har en eierandel på 0,83 prosent.

Brage Finans

Brage Finans leverer leasing og salgspantlån, og eies av 12 frittstående sparebanker. Banken selger finansieringstjenester gjennom Brage Finans, og mottar provisjoner basert på porteføljens volum. Fana Sparebank har en eierandel på 5,34 prosent. I tillegg til eierskapet, deltar Fana Sparebank i flere syndikerte lån til Brage Finans.

Norne Securities

Norne Securities er et fullverdig verdipapirforetak som leverer tjenester innen verdipapirhandel og Corporate Finance. Norne Securities er bankens samarbeidspartner for levering av selvbetjente aksjehandelsløsninger til kunder. Fana Sparebanks eierandel er 10 prosent.

Fana Sparebank leverer fonds- og aksjehandelsløsninger for bankens kunder gjennom Norne Securities. Blant tjenestene tilbys bankens kunder en fremtidsrettet og svært brukervennlig løsning for Aksjesparekonto og Individuell Pensjonssparing, IPS. Løsningene er tilgjengelige på alle digitale plattform, også i Mobilbanken.

Vipps

Fana Sparebank er blant de over 100 bankene som inngikk samarbeid og eierskap i Vipps. Bankens eierskap blir utøvet

gjennom et eget selskap, Balder AS, som samler Frende-bankenes interesser. Balder AS eier 10,5 prosent av Vipps, og Fana Sparebank har en eierandel på 4,3 prosent i Balder.

Den nasjonale satsningen på felles betalingsløsninger har utløst en prosess der betalingssystemene Vipps og BankAxept, samt identifiseringsaktøren BankID er slått sammen.

Hendelser etter periodeavslutningen

Kundeutbytte

Fana Sparebank har en tid arbeidet med å legge forholdene til rette for å innføre kundeutbytte. Et forslag om innføring av kundeutbytte ble vedtatt av generalforsamlingen 31. oktober. Vedtaket utløser endringer i bankens vedtekter og påfølgende søknad til Finanstilsynet om godkjenning.

Utsiktene fremover

Norges Banks økning av styringsrenten i september var den fjerde i rekken i løpet av ett år. Beslutningen om å sette opp styringsrenten til 1,50 prosent ble ledsaget av en ny rentebane som indikerer at rentetoppen er nådd. Bildet er imidlertid ikke entydig; En svak norsk krone fremheves som en faktor som kan påvirke rentebanen fremover, mens markedsutviklingen viser tegn til at det kan forventes fall i rentene i 2020.

Den underliggende rentekostnaden for konsernet har økt med stigende Nibor gjennom kvartalet. Det medførte at bankene på generelt grunnlag gjennomførte renteendringer i sine kundeporteføljer i september. Effekten vil gjøre seg gjeldende fra midten av november. Etter hvert som nye kunderenter får effekt, samtidig med at bankens innlånskostnader stabiliseres, gir det grunnlag for styrkning av rentenettoen.

Økningen i boligrenten medfører innstramning i likviditeten i husholdningene. Utflatingen av renteoppgangen, og forventningen om stabil til fallene rente i 2020 medvirker til at det er liten grunn til å tro at renteøkningene isolert sett vil medføre økning i mislighold. Styret følger utviklingen nøye.

Den årlige kredittveksten for husholdninger er falt fra 5,8 prosent til 5,1 prosent over de siste tolv månedene. Med bakgrunn i innføringen av et gjeldsregister, og effekten av renteøkning og mulig avmatning i boligprisveksten, forventes det at veksten i den generelle låneetterspørselen vil avta fremover.

Nestfun 8. november 2019

Nils Magne Fjereide
styrets leder

Peter Frølich
styrets nestleder

Kjerstin Fyllingen

Hanne Magnussen
repr. for ansatte

Linn Cecilie Moholt

Arnt Hugo Knudsen
repr. for ansatte

(MNOK)

RESULTATREGNSKAP



2018	Morbank		Pr 30.09. 2018	Pr 30.09. 2019	Note	Pr 30.09. 2019	Pr 30.09. 2018	Konsern		
	3. kv. 2018	3. kv. 2019						3. kv. 2019	3. kv. 2018	2018
394,3	98,9	119,6	285,6	333,6		487,7	417,4	173,7	144,4	574,0
55,8	15,6	16,3	44,8	50,4		51,3	45,7	16,6	15,9	56,9
171,1	42,6	56,6	124,2	157,8		263,4	201,3	94,8	70,1	277,0
279,0	71,9	79,3	206,1	226,2		275,6	261,8	95,4	90,2	353,9
21,6	4,4	1,5	20,9	5,2		4,6	19,7	1,5	4,4	20,4
75,8	19,3	21,0	55,8	56,5		80,4	75,9	27,9	24,5	103,3
-6,2	-1,5	-2,1	-4,7	-5,6		-5,6	-4,7	-2,1	-1,5	-6,2
39,8	20,3	2,4	49,2	2,6	8	-1,9	47,3	0,3	20,0	34,9
3,4	0,9	0,8	2,8	2,3		0,2	0,7	0,0	0,1	0,5
134,5	43,4	23,6	123,9	61,0		77,6	139,0	27,7	47,5	153,0
413,5	115,3	103,0	330,1	287,2		353,3	400,8	123,1	137,6	506,9
107,1	25,4	27,3	74,6	79,1		100,7	94,0	34,4	31,8	134,9
48,3	11,3	12,2	33,0	36,0		49,5	42,8	16,8	14,7	61,9
9,0	2,3	2,4	6,9	8,7		9,3	7,4	2,6	2,5	9,8
29,3	6,7	7,4	20,2	19,2		24,1	24,1	9,0	7,4	35,1
193,7	45,7	49,3	134,7	143,0		183,6	168,4	62,8	56,3	241,7
219,7	69,6	53,7	195,4	144,2		169,7	232,4	60,3	81,3	265,2
22,7	-0,4	-4,7	13,8	-19,9	3-4	-19,7	15,0	-4,7	0,4	24,5
197,0	70,0	58,3	181,6	164,0		189,4	217,4	64,9	80,9	240,7
34,4	13,2	14,6	30,2	41,1		46,8	38,7	16,0	15,7	44,7
162,6	56,8	43,8	151,4	122,9		142,6	178,7	49,0	65,2	196,1

Andre inntekter og kostnader

0,0										0,0
162,6	56,8	43,8	151,4	122,9		142,6	178,7	49,0	65,2	196,1
-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3
0,1	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
0,7	0,4	-0,4	-0,9	0,4		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0
0,7	-0,4	-0,4	0,9	0,4		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,5	-0,4	-0,4	0,9	0,4		0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
163,2	56,4	43,4	152,4	123,3		142,6	178,7	49,0	65,2	195,9

BALANSE

2018	Morbank		EIENDELER	Note	Konsern		
	2018	30.09.18			30.09.19	30.09.19	30.09.18
73,4	75,6	79,9	Kontanter, innskudd i N.B.		79,9	75,6	73,4
947,7	799,2	974,1	Utlån til kredittinstitusjoner		234,7	367,6	342,8
14.012,1	14.121,0	14.473,6	Netto utlån til kunder	3-5	23.182,2	21.973,7	22.033,9
0,6	2,1	1,6	Finansielle derivater	6	1,6	2,1	0,6
2.139,2	2.063,4	2.121,8	Rentebærende verdipapirer		2.210,9	2.153,7	2.229,5
366,5	615,1	329,9	Aksjer og egenkapitalbevis		329,9	615,1	366,5
360,0	360,0	360,0	Aksjer i datterselskaper		0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	Utsatt skattefordel		0,0	0,0	0,0
6,9	7,2	7,6	Immatrielle eiendeler		8,1	8,1	7,7
71,4	71,6	71,3	Varige driftsmidler		72,1	72,3	72,4
17,7	11,2	46,6	Andre eiendeler		46,6	11,2	17,7
7,3	10,9	9,9	Forskuddsbetalte kostnader		28,4	25,8	23,4
18.002,7	18.137,3	18.476,3	Sum eiendeler		26.194,4	25.305,2	25.167,8
2018	30.09.18	30.09.19	GJELD OG EGENKAPITAL		30.09.19	30.09.18	2018
67,2	38,6	73,4	Gjeld til kredittinstitusjoner		38,4	8,9	12,4
11.039,0	11.090,6	11.528,7	Innskudd fra kunder		11.528,0	11.089,9	11.037,2
4.276,6	4.400,4	4.216,5	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	9	11.640,8	11.290,9	11.180,9
26,0	27,1	22,7	Finansielle derivater	7	22,7	27,1	26,0
30,1	22,3	29,2	Annen gjeld		32,9	24,0	33,5
23,6	32,4	27,8	Påløpte kostnader og forsk. betalte inntekter		31,4	37,3	28,3
38,8	26,9	36,4	Betalbar skatt		40,0	35,2	48,7
2,6	7,8	2,1	Utsatt skatt		2,1	7,8	2,7
12,7	11,6	44,5	Avsetninger og pensjonsforpliktelse		44,5	11,7	12,8
299,7	299,6	299,7	Ansvarlig lånekapital	9	299,7	299,6	299,7
15.816,3	15.957,3	16.280,9	Sum gjeld		23.680,5	22.832,4	22.682,1
1.940,7	1.931,5	2.028,7	Sparebankens fond		2.347,2	2.224,4	2.239,8
45,4	48,2	65,6	Gavefond		65,6	48,2	45,4
0,0	0,0	0,0	Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg		0,0	0,0	0,0
200,4	200,3	101,1	Hybridkapital		101,1	200,3	200,4
2.186,4	2.180,0	2.195,4	Sum egenkapital		2.513,9	2.472,9	2.485,6
18.002,7	18.137,3	18.476,3	Sum gjeld og egenkapital		26.194,4	25.305,2	25.167,8

**Endringer i egenkapitalen
(MNOK)**
MORBANK

	Sparebankens fond	Gavefond	Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	Hybrid- kapital	Sum
Egenkapital pr 31.12.18	1.940,7	45,4	0,0	200,4	2.186,4
Gavefond vedtatt generalforsamling	-30,0	30,0			0,0
Belastet gavefondet		-9,9			-9,9
Resultat for perioden	116,5			6,5	122,9
Utstedelse av ny fondsobligasjon	-0,3			100,0	99,8
Innløsning av fondsobligasjon	-0,1			-200,0	-200,1
Utbetalt renter fondsobligasjon				-5,7	-5,7
Skatt på rente fondsobligasjon	1,6				1,6
Andre inntekter og kostnader	0,4				0,4
Egenkapital pr 30.09.19	2.028,7	65,6	0,0	101,1	2.195,4
Egenkapital pr 31.12.17	1.651,4	35,6	151,6	200,3	2.039,0
Endring IB - effekt av IFRS 9 reklassifisering	151,6		-151,6		0,0
Endring IB - effekt av IFRS 9 tapsnedskr	1,0				1,0
Gavefond vedtatt generalforsamling	-20,0	20,0			0,0
Belastet gavefondet		-7,5			-7,5
Resultat for perioden	145,0			6,4	151,4
Skatt på fondsobligasjon	1,6				1,6
Utbetalt renter fondsobligasjon				-6,4	-6,4
Andre inntekter og kostnader	0,9				0,9
Egenkapital pr 30.09.18	1.931,5	48,2	0,0	200,3	2.180,0

KONSERN

	Sparebankens fond	Gavefond	Verdiendring aksjer tilgjengelig for salg	Hybrid- kapital	Sum
Egenkapital pr 31.12.18	2.239,8	45,4	0,0	200,4	2.485,6
Gavefond vedtatt generalforsamling	-30,0	30,0			0,0
Belastet gavefondet		-9,9			-9,9
Resultat for perioden	136,1			6,5	142,6
Utstedelse av ny fondsobligasjon	-0,3			100,0	99,8
Innløsning av fondsobligasjon	-0,1			-200,0	-200,1
Utbetalt renter fondsobligasjon				-5,7	-5,7
Skatt på fondsobligasjon	1,6				1,6
Andre inntekter og kostnader	0,0				0,0
Egenkapital pr 30.09.19	2.347,2	65,6	0,0	101,1	2.513,9
Egenkapital pr 31.12.17	1.917,8	35,6	151,6	200,3	2.305,4
Endring IB - effekt av IFRS 9 reklassifisering	151,6		-151,6		0,0
Endring IB - effekt av IFRS 9 tapsnedskr	1,1				1,1
Gavefond vedtatt generalforsamling	-20,0	20,0			0,0
Belastet gavefondet		-7,5			-7,5
Resultat for perioden	172,3			6,4	178,7
Skatt på fondsobligasjon	1,6				1,6
Utbetalt renter fondsobligasjon				-6,4	-6,4
Andre inntekter og kostnader					0,0
Egenkapital pr 30.09.18	2.224,4	48,2	0,0	200,3	2.472,9

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(MNOK)

		MORBANK		KONSERN	
	note	30.09.19	30.09.18	30.09.19	30.09.18
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
Rente- og provisjonsinnbetalinger fra kunder		391,8	350,8	528,7	466,9
Netto inn-/utbetalinger av lån til kunder		-434,4	-650,3	-1.121,7	-1.261,4
Renteutbetalinger til kunder		-25,1	-21,3	-25,1	-21,3
Netto inn-/utbetalinger av innskudd fra kunder		462,9	277,7	464,0	278,4
Renteinnbetalinger sentralbanken		0,5	0,1	0,5	0,1
Netto inn/utbetalinger på utlån til/fra kredittinst.		-30,8	54,5	123,5	-10,3
Innbetaling av utbytte		2,8	1,3	2,8	1,3
Utbetalt ved investering aksjer holdt for omsetning			-20,0	0,0	-20,0
Innbetalt ved salg aksjer holdt for omsetning		17,4	2,9	17,4	2,9
Utbetalinger drift		-147,2	-122,0	-191,2	-155,9
Utbetalinger skatter		-42,4	-41,9	-54,5	-54,8
Øvrige inntekter		1,0	1,0	41,9	37,0
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		196,4	-167,1	-213,7	-737,1
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
Utbetalt ved investering strategisk aksjebeholdning		-28,3	-34,4	-28,3	-34,4
Innbetalt ved salg strategisk aksjebeholdning		49,1	7,9	49,1	7,9
Utbetaling kapitalforhøyelse aksjepost i datterselskaper		0,0	-100,0	0,0	0,0
Utbytte aksjer			10,3	0,0	9,1
Kjøp av varige driftsmidler		-7,4	-5,6	-7,6	-6,3
Salg av varige driftsmidler				0,0	0,0
Netto inn-/utbetalinger ved oms. av rentebærende vp		18,1	55,1	19,3	55,1
Renteinnt. sertifikater/obl. plasseringer		31,9	26,0	32,9	26,9
Øvrige inntekter fra investeringsaktiviteter		2,3	2,8	0,2	0,7
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		65,6	-38,0	65,5	58,9
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
Innbetalt annen langsiktig gjeld		0,0	11,3	0,0	11,3
Utbet. ved innfrielse av annen langsiktig gjeld		0,0	0,0	0,0	0,0
Opptak av sertifikater og obl.gjeld	9	952,0	1.048,2	2.956,5	2.332,0
Innfrielse av sertifikater og obl.gjeld	9	-1.021,7	-788,5	-2.510,8	-1.525,0
Rentebetalinger på finansaktiviteter		-63,6	-45,1	-168,7	-119,3
Opptak av ansvarlig lånekapital/fondsobligasjon		99,8	199,6	99,8	199,6
Innfrielse av ansvarlig lånekapital/fondsobligasjon		-200,1	-200,5	-200,1	-200,5
Rentebetalinger på ansvarlig kapital		-6,3	-5,7	-6,3	-5,7
Gavefond		-9,9	-7,5	-9,9	-7,5
Utbetalt fondsobligasjonseiere		-5,7	-6,4	-5,7	-6,4
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		-255,5	205,3	154,7	678,5
Netto kontantstrøm for perioden		6,5	0,3	6,5	0,3
Netto endring i kontanter:					
Beholdning av kontanter ved periodens begynnelse		73,4	75,3	73,4	75,3
Beholdning av kontanter ved periodens slutt		79,9	75,6	79,9	75,6
Netto endring i kontanter		6,5	0,3	6,5	0,3

Noter til regnskapet

(MNOK)

Note 1 Regnskapsprinsipper

Kvartalsregnskapet for konsernet omfatter perioden 01.01.19-30.09.19. Kvartalsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med IFRS og IAS 34 Interim Financial Reporting. Kvartalsregnskapet er utarbeidet etter de samme regnskapsprinsippene og med samme beregningsmetoder som i siste årsregnskap, med unntak av endringer knyttet til IFRS 16.

IFRS 16 Leieavtaler er gjeldende fra 1. januar 2019. Standarden erstatter IAS 17. IFRS 16 angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for begge parter i en leieavtale.

En kontrakt er eller inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en eiendel i en periode i bytte mot vederlag. Standarden skal benyttes på alle slike kontrakter med unntak av kontrakter med kort leietid eller der den underliggende eiendelen har lav verdi.

Den nye standarden medfører endringer der banken opererer som leietaker ettersom kontakten må innregnes i balansen som en bruksrett med en motsvarende leieforpliktelse. Ved første gangs innregning blir leieforpliktelsen og bruksretten målt til nåverdien av fremtidige leiebetalinger. Leieforpliktelsen måles i etterfølgende perioder til amortisert kost. Leieforpliktelsen reduseres med betalt leie og økes med beregnede renter. Den tilhørende bruksretten måles og avskrives i samsvar med kravene i IAS 16 Eiendom, anlegg og utstyr. Bruksrett og leieforpliktelse skal justeres for eventuell ny måling som skyldes endringer i avtalte leiebetalinger (f.eks årlige reguleringer). Tidligere kostnadsført leie under ordinære driftskostnader, blir erstattet med og presentert som beregnede renter og avskrivninger.

Fana Sparebank har valgt å anvende standarden slik at samlet virkningen innregnes på tidspunkt for førstegangsanvendelse.

Note 2 Segmentrapportering

(MNOK)

Konsernets virksomhetsområder er inndelt i 3 driftssegmenter for bankdrift: Personmarked, Bedriftsmarked og Kapitalmarked. I tillegg blir datterselskapet Fana Sparebank Eiendom AS rapportert som eget driftssegment. Ufordelt er inntekter og kostnader, samt strategiske investeringer som ikke direkte kan henføres til segmentene. Fana Sparebank Boligkreditt AS blir internt rapportert som del av bankdriften, hovedsakelig på segmentene Privatmarked og Kapitalmarked.

Segmentinndelingen gjenspeiler måten banken er organisert på, og baserer seg på bankens interne rapporteringssystemer til øverste beslutningstaker (administrerende direktør). Konserninterne transaksjoner, investeringer og mellomværende elimineres.

3 kvartal 2019

	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital- marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Resultat							
Netto renteinntekter	166,8	113,8	-9,6	-0,3	4,9	0,0	275,6
Driftsinntekter	26,9	7,6	6,9	40,9	-1,9	-2,8	77,6
Driftskostnader	99,4	36,8	9,2	40,4	0,0	-2,2	183,6
Tap	-0,3	-19,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-19,7
Resultat før skatt	94,7	104,0	-11,9	0,2	3,0	-0,6	189,4

	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital- marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Balanse							
Netto utlån	18.017,2	5.171,6	0,0	0,0	0,0	-6,7	23.182,2
Andre eiendeler	0,0	0,0	2.471,0	12,9	769,1	-1,7	3.251,2
Innskudd fra og gjeld til kunder	8.150,2	2.558,9	819,6	0,0	0,0	-0,7	11.528,0
Annen gjeld og egenkapital	9.867,1	2.612,7	1.651,4	12,9	769,1	-7,7	14.905,4

3 kvartal 2018

	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital- marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Resultat							
Netto renteinntekter	164,2	101,2	-4,8	-0,2	1,4	0,0	261,8
Driftsinntekter	31,5	7,0	9,4	35,9	58,5	-3,3	139,0
Driftskostnader	95,2	32,8	8,8	33,7	0,0	-2,1	168,4
Tap	1,5	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	15,0
Resultat før skatt	99,0	61,8	-4,1	2,0	59,9	-1,2	217,4

	Person- marked	Bedrifts- marked	Kapital- marked	Eiendoms- megling	Ufordelt	Elimine- ring	Sum
Balanse							
Netto utlån	16.618,7	5.357,0	0,0	0,0	0,0	-2,0	21.973,7
Andre eiendeler	0,0	0,0	2.428,1	17,0	892,8	-6,4	3.331,5
Innskudd fra og gjeld til kunder	7.987,4	2.489,9	613,4	0,0	0,0	-0,7	11.089,9
Annen gjeld og egenkapital	8.631,4	2.867,1	1.814,7	17,0	892,8	-7,7	14.215,3

Note 3 Nedskrivninger på utlån og garantier

(MNOK)

Tap på utlån og garantier	MORBANK					KONSERN				
	30.09.19	30.09.18	3. kv. 2019	3. kv. 2018	2018	30.09.19	30.09.18	3. kv. 2019	3. kv. 2018	2018
Endring nedskrivninger steg 1	0,5	-0,1	-0,3	-0,8	0,2	0,8	-0,1	-0,6	-0,8	-0,1
Endring nedskrivninger steg 2	-4,9	-3,5	0,4	-0,2	-0,3	-5,6	-2,4	1,0	0,6	1,7
Endring nedskrivninger steg 3	-27,3	17,0	-5,2	0,3	20,3	-26,8	17,0	-5,6	0,3	20,3
Amortiseringseffekter			0,0	0,3	1,5	0,0	0,0	0,0	0,3	1,5
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	14,6	0,2	0,6	0,0	1,3	14,6	0,2	0,6	0,0	1,3
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	0,0	0,6	0,0	0,1	0,6	0,0	0,6	0,0	0,1	0,6
Sum brutto tap	-17,1	14,0	-4,5	-0,4	23,5	-16,9	15,2	-4,6	0,5	25,3
Inngått på tidligere konstaterte tap	-2,8	-0,2	-0,2	-0,1	-0,8	-2,8	-0,2	-0,2	-0,1	-0,8
Sum tap på utlån og garantier	-19,9	13,8	-4,7	-0,4	22,7	-19,7	15,0	-4,8	0,4	24,5

KONSERN

	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum
Nedskrivninger 31.12.2018	5,5	33,5	47,8	86,7
Migrert fra steg 1	-0,8	0,7	0,0	0,0
Migrert fra steg 2	10,5	-11,5	1,0	0,0
Migrert fra steg 3	0,1	6,8	-6,9	0,0
Øvrige endring på engasjement	-10,2	-1,6	2,7	-9,1
Nedskrivning på nye lån i perioden	2,1	5,5	4,2	11,8
Fraregnede tap	-0,9	-5,5	-28,2	-34,6
Nedskrivninger 30.09.2019	6,3	27,9	20,7	54,9

Nedskrivninger i % av brutto utlån	0,0 %	0,1 %	0,1 %	0,2 %
- herav nedskrivning på utlån	5,9	26,8	20,7	53,5
- herav nedskrivning på ubenyttet kreditt	0,2	0,3	0,0	0,6
- herav nedskrivning på garantier	0,1	0,7	0,0	0,8

Note 4 Misligholdte/tapsutsatte lån og garantier

(MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.19	30.09.18	2018	30.09.19	30.09.18	2018
Brutto misligholdte engasjement 31-90 dager	31,9	22,1	42,0	60,9	27,5	53,0
Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	131,2	72,7	63,1	133,0	74,2	65,1
Sum brutto misligholdte engasjement	163,1	94,8	105,1	193,9	101,6	118,1
Nedskrivninger på misligholdte engasjement	10,6	17,1	16,3	10,6	17,1	16,3
Netto misligholdte engasjement	152,5	77,7	88,7	183,3	84,5	101,8
Brutto mislighold i % av brutto utlån	1,1 %	0,7 %	0,8 %	0,8 %	0,5 %	0,5 %
Avsetningsgrad	6,5 %	18,1 %	15,5 %	5,5 %	16,8 %	13,8 %
Brutto tapsutsatte engasjement	121,6	140,2	191,5	128,4	140,2	191,5
Nedskrivninger på tapsutsatte lån	7,7	23,0	25,3	7,7	23,0	25,3
Netto tapsutsatte engasjement	113,9	117,2	166,2	120,7	117,2	166,2
Brutto tapsuts. engasjement i % av brutto utlån	0,8 %	1,0 %	1,4 %	0,6 %	0,6 %	0,9 %
Avsetningsgrad	6,3 %	16,4 %	13,2 %	6,0 %	16,4 %	13,2 %

Note 5 Utlån fordelt på sektor og næring

Utlån fordelt på sektor og næring (MNOK)

Næringssektor	MORBANK			KONSERN		
	30.09.19	30.09.18	2018	30.09.19	30.09.18	2018
Primærnæringer, jordbruk, skogbruk m.m.	8	5	5	18	10	10
Industri & Bergverk	147	149	149	155	157	157
Kraft, vannforsyning, bygg og anlegg	253	311	322	284	341	353
Varehandel, hotell og restaurantvirks.	151	94	87	161	105	98
Transport	22	24	25	46	52	50
Omsetning og drift av fast eiendom	3.625	3.939	3.855	3.759	4.003	3.912
Utvikling byggeprosjekter	597	469	466	597	469	466
Tjenesteytende næringer ellers	416	485	474	486	551	543
Sum næringsliv/offentlig	5.218	5.474	5.382	5.506	5.689	5.588
Lønnstagere m.m.	9.301	8.717	8.707	17.730	16.364	16.531
Sum brutto utlån kunder	14.519	14.191	14.090	23.235,7	22.053	22.119
Utlån kredittinstitusjoner	974	799	948	474	368	343

Note 6 Finansielle derivater eiendeler (MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.19	30.09.18	2018	30.09.19	30.09.18	2018
Merverdi derivater knyttet til utlån	1,6	2,0	0,2	1,6	2,0	0,2
Merverdi derivater knyttet til verdipapir	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,2
Merverdi derivater knyttet til funding	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2
Andre finansielle derivater	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum finansielle derivater	1,6	2,1	0,6	1,6	2,1	0,6

Note 7 Finansielle derivater gjeld (MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.19	30.09.18	2018	30.09.19	30.09.18	2018
Mindreverdi derivater knyttet til utlån	11,7	5,5	8,9	11,7	5,5	8,9
Mindreverdi derivater knyttet til verdipapir	7,9	12,5	13,2	7,9	12,5	13,2
Mindreverdi derivater knyttet til funding	3,1	9,2	1,7	3,1	9,2	1,7
Andre finansielle derivater	0,0		2,2	0,0	0,0	2,2
Sum finansielle derivater	22,7	27,1	26,0	22,7	27,1	26,0

Note 8 Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter (MNOK)

	MORBANK				KONSERN					
	30.09.19	30.09.18	3. kv. 2019	3. kv. 2018	2018	30.06.19	30.09.18	3. kv. 2019	3. kv. 2018	2018
Netto gevinst/tap rentebærende verdipapirer	1,0	-4,7	-1,5	-3,5	-7,9	0,8	-4,9	-1,5	-3,6	-8,2
Netto gevinst/tap aksjer virkelig verdi	1,5	0,4	-0,1	1,7	-1,4	1,5	0,4	-0,1	1,7	-1,4
Netto gevinst/tap strategiske aksjer	-3,6	55,7	-1,1	21,4	55,3	-3,6	55,7	-1,1	21,4	55,3
Netto gev./tap obligasjonsfond	1,2	-6,5	0,7	-1,6	-7,4	1,2	-6,5	0,7	-1,6	-7,4
Netto gevinst/tap valuta	1,3	1,0	0,5	0,4	1,5	1,3	1,0	0,5	0,4	1,5
Netto gevinst/tap på finansielle derivater	6,5	5,5	1,6	0,6	4,9	6,5	5,5	1,6	0,6	4,9
Netto verdiendring utlån	4,3	-8,2	3,6	-4,0	-8,2	4,3	-8,2	3,6	-4,0	-8,2
Netto verdiendring funding	-10,0	5,7	-1,7	5,0	2,6	-14,3	4,0	-3,8	4,7	-2,0
Netto verdiendring innskudd	0,4	0,2	0,4	0,2	0,6	0,4	0,2	0,4	0,2	0,6
Netto gevinst/tap finansielle instrumenter	2,6	49,2	2,4	20,3	39,8	-1,9	47,3	0,3	20,0	34,9

Note 9 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

(MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.19	30.09.18	31.12.18	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	3.616,3	3.811,2	3.681,3	11.040,6	10.701,6	10.585,5
Egenbeholdning sert. og obl.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum sertifikater og obligasjoner til amort. kost	3.616,3	3.811,2	3.681,3	11.040,6	10.701,6	10.585,5
Obligasjoner til virkelig verdi	596,3	596,3	599,6	596,3	596,3	599,6
Egenbeholdning obligasjoner til virkelig verdi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verdiregulering	3,9	-7,0	-4,2	3,9	-7,0	-4,2
Sum obligasjoner vurdert til virkelig verdi	600,2	589,3	595,4	600,2	589,3	595,4
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.216,5	4.400,4	4.276,6	11.640,8	11.290,9	11.180,9

Morbank	Balanse		Forfalt/	Endring	Øvrige	Balanse
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	30.09.2019	Emitert	innløst	egen-beholdning	endringer	31.12.2018
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	3.616,3	950,0	-1.020,0	0,0	5,0	3.681,3
Obligasjoner til virkelig verdi	596,3			0,0	-3,3	599,6
Verdiregulering	3,9			0,0	8,2	-4,2
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4.216,5	950,0	-1.020,0	0,0	9,83	4.276,6

Konsern	Balanse		Forfalt/	Endring	Øvrige	Balanse
Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	30.09.2019	Emitert	innløst	egen-beholdning	endringer	31.12.2018
Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	11.040,6	2.950,0	-2.505,0	0,0	10,1	10.585,5
Obligasjoner til virkelig verdi	596,3	0,0	0,0	0,0	-3,3	599,6
Verdiregulering	3,9	0,0	0,0	0,0	8,2	-4,2
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	11.640,8	2.950,0	-2.505,0	0,0	14,9	11.180,9

	Balanse		Forfalt/	Endring	Øvrige	Balanse
Endring ansvarlig lånekapital	30.09.2019	Emitert	innløst	egen-beholdning	endringer	31.12.2018
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	299,7	200,0	-200,0	0,0	0,1	299,7

Avstemming av endringer i forpliktelse som er en del av finansieringsaktiviteter

	MORBANK		KONSERN	
	Obligasjons-gjeld	Ansvarlig lånekapital	Obligasjons-gjeld	Ansvarlig lånekapital
Balanseført verdi 31.12.2018	4.276,6	299,7	11.180,9	299,7
<i>Kontantstrømmer</i>				
Innbetaling ved utstedelse av gjeld	952,0	0,0	2.956,5	0,0
Tilbakebetaling av gjeld	-1.021,7	0,0	-2.510,8	0,0
<i>Endringer som ikke skyldes kontantstrømmer</i>				
Endring påløpte renter, amortisering mm	1,2	0,1	6,1	0,1
Endring virkelig verdi	8,2	0,0	8,2	0,0
Balanseført verdi 30.09.2019	4.216,5	299,7	11.640,8	299,7

Note 10 Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående parter foretas i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper.

Fana Sparebank eier 100% i Fana Sparebank Boligkreditt AS.

Fana Sparebank har mottatt 17,0 millioner i provisjonsinntekt fra Fana Sparebank Boligkreditt AS for drift av selskapet hittil i år. Fana Sparebank Boligkreditt AS har 8,7 milliarder i brutto utlån, hvorav 7,4 milliarder er finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Pr. 3. kvartal står banken som eier av obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Fana Sparebank Boligkreditt AS med 0 millioner.

Det er etablert en årlig rullerende rammekredittavtale mellom Fana Sparebank Boligkreditt AS og Fana Sparebank på 400 millioner. Pr. kvartalsskiftet er rammekreditten opptrukket med 239,1 millioner. Videre har Fana Sparebank Boligkreditt AS en langsiktig ramme på 600 millioner, hvor 500,4 millioner er opptrukket. Rammene skal sikre finansiering til Fana Sparebank Boligkreditt AS ved ervervelse av boliglån og oppgjør ved forfall av OMF'er.

Fana Sparebank Boligkreditt AS har i tillegg til nevnte avtaler 3 stk. RCF avtaler (revolving credit facility) mot Fana Sparebank:

- o Avtale knyttet til overpantsettelse. Rammen kan benyttes til kjøp av ny sikkerhetsmasse i form av utlån eller andre instrument som kvalifiserer som likviditetsreserve. Rammen pr. 30.09.2019 utgjør 1.112 millioner og er avhengig av den til hver tid utstedte OMF-portefølje i selskapet.
- o Avtale knyttet til finansiering av opptrekk av til enhver tid ubrukte flexilånsrammer. Rammen pr. 30.09.2019 er 712 millioner.
- o Avtale som skal sikre OMF eiere oppgjør for renter og avdrag de neste 12 måneder, dersom boligkredittselskapet ikke er i stand til å gjøre opp for seg. Rammen for avtalen pr. 30.09.2019 er 837 millioner.

Fana Sparebank Eiendom AS har en trekkfasilitet på 10,0 millioner. Pr 30.09.2019 var det benyttet 7,4 millioner. Ved bruk betales en pris på markedsmessige vilkår.

Datterselskap er konsolidert i bankens konsernregnskap.

Note 11 Klassifikasjon av finansielle instrumenter i balansen

(MNOK)

30.09.2019

Konsern	Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Totalt
Kontanter og fordring på sentralbanken	79,9		79,9
Utlån til kredittinstitusjoner	473,7		473,7
Utlån til kunder	22.041,5	1.140,7	23.182,2
Finansielle derivater		1,6	1,6
Rentebærende verdipapir		2.210,9	2.210,9
Aksjer og egenkapitalbevis		329,9	329,9
Sum finansielle eiendeler	22.595,1	3.683,1	26.278,3
Gjeld til kredittinstitusjoner	277,5		277,5
Innskudd fra kunder	10.820,0	708,0	11.528,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	11.040,6	600,2	11.640,8
Finansielle derivater		22,7	22,7
Ansvarlig lånekapital	299,7		299,7
Sum finansiell gjeld	22.437,8	1.330,9	23.768,7

Note 12 Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost (MNOK)

Konsern	30.09.2019		30.09.2018	
	Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
Kontanter og fordringer på sentralbanken	79,9	79,9	75,6	75,6
Utlån til kredittinstitusjoner	473,7	473,7	367,6	367,6
Utlån til kunder	22.041,5	22.041,5	21.106,8	21.106,8
Sum finansielle eiendeler	22.595,1	22.595,1	21.550,0	21.550,0
Gjeld til kredittinstitusjoner	277,5	277,5	8,9	8,9
Innskudd fra kunder	10.820,0	10.820,0	10.479,6	10.479,6
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	11.040,6	11.110,4	10.701,6	10.768,2
Ansvarlig lånekapital	299,7	301,4	299,6	298,3
Sum finansiell gjeld	22.437,8	22.509,3	21.489,7	21.555,0

Tabellen nedenfor analyserer finansielle instrumenter balansført til amortisert kost etter verdsettelsesmetode.

Verdsettelseshierarki for finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

Konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Kontanter	0,0	79,9	0,0	79,9
Utlån til kredittinstitusjoner	0,0	473,7	0,0	473,7
Utlån til kunder	0,0	0,0	22.041,5	22.041,5
Sum	0,0	553,6	22.041,5	22.595,1
Finansielle forpliktelser				
Gjeld til kredittinstitusjoner	0,0	277,5	0,0	277,5
Innskudd fra kunder	0,0	10.820,0	0,0	10.820,0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	0,0	11.110,4	0,0	11.110,4
Ansvarlig lånekapital	0,0	301,4	0,0	301,4
Sum	0,0	22.509,3	0,0	22.509,3

De forskjellige nivåene blir definert som følger:

Nivå 1. Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle instrumenter.

I denne kategorien inngår børsnoterte aksjer og fondsandeler, samt sertifikater og obligasjoner som omsettes i aktive markeder.

Nivå 2. Virkelig verdi måles med bruk av andre observerbare markedsdata enn det som benyttes på nivå 1, enten direkte priser eller indirekte utledet av priser som er observerbare i markedet.

I denne kategorien inngår sertifikater og obligasjoner som ikke omsettes i et aktivt marked, derivater, innskudd og verdipapirgjeld.

Nivå 3. Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke observerbar input.)

I kategorien inngår utlån til kunder og aksjer som ikke omsettes i et aktivt marked.

Det har ikke vært overføringer av finansielle instrumenter fra et nivå til et annet i perioden.

Note 13 Verdsettelsehierarki for finansielle instrumenter til virkelig verdi (MNOK)

Tabellen nedenfor analyserer finansielle instrumenter balanseført til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

30.09.2019

Konsern	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler				
Utlån til kunder	0,0	0,0	1.140,7	1.140,7
Rentebærende verdipapirer	196,7	2.014,3	0,0	2.210,9
Finansielle derivater	0,0	1,6	0,0	1,6
Aksjer	177,7	0,0	152,3	329,9
Sum	374,3	2.015,9	1.293,0	3.683,1
Finansielle forpliktelser				
Innskudd fra kunder	0,0	708,0	0,0	708,0
Verdipapirgjeld	0,0	600,2	0,0	600,2
Finansielle derivater	0,0	22,7	0,0	22,7
Sum	0,0	1.330,9	0,0	1.330,9

Finansielle instrumenter verdsatt til virkelig verdi for nivå 3.

Morbank og konsern	Utlån til kunder	Aksjer
Balanseført verdi 31.12.17	752,4	341,0
Tilgang	457,8	34,4
Avgang/forfalt	-121,7	-254,0
Netto gevinst/tap	0,3	170,5
Overført til/fra nivå 1 eller 2	0,0	0,0
Verdiendring	-8,6	-115,2
Balanseført verdi 31.12.18	1.080,3	176,6
Tilgang	200,3	28,3
Avgang/forfalt	-144,2	-49,1
Netto gevinst/tap	0,0	2,6
Overført til/fra nivå 1 eller 2	0,0	0,0
Verdiendring	4,2	-6,2
Balanseført verdi 30.09.19	1.140,7	152,3

* se note 12 for definisjon av nivåene

Note 14 Kapitaldekning (MNOK)

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.19	30.09.18	31.12.18	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Sparebankens fond	1.910,3	1.784,0	1.940,7	1.910,3	1.929,4	1.940,7
Gavefond	65,6	48,2	45,4	65,6	48,2	45,4
Fond for urealiserte gevinster						
Annen egenkapital				299,2	295,0	299,4
Sum egenkapital som inngår i kjernekapital	1.975,9	1.832,1	1.986,1	2.275,0	2.272,6	2.285,5
Fradrag i ren kjernekapital						
Verdijustering for krav om forsvarlig verdifasts.	-4,9	-5,0	-4,9	-5,0	-5,0	-4,9
Immatrielle eiendeler/utsatt skattefordel	-5,7	-5,4	-5,2	-6,1	-6,1	-5,7
Goodwill inkl. i verdsettelse vesentlige eierandeler	-20,1	-139,4	-18,2	-20,1	-139,4	-18,2
Finansfradrag - uvesentlige eierandeler	-20,1	-45,4	-50,9	0,0	-17,1	-29,6
Finansfradrag - vesentlige eierandeler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum fradrag i ren kjernekapital	-50,8	-195,1	-79,0	-31,2	-167,7	-58,4
Sum ren kjernekapital	1.925,0	1.637,0	1.907,0	2.243,8	2.104,9	2.227,0
Kjernekapital						
Fondsobligasjoner	101,1	200,3	200,4	101,1	200,3	200,4
Finansfradrag - uvesentlige eierandeler	-4,4	-14,4	-11,5	0,0	-5,4	-6,7
Sum	96,7	185,9	188,9	101,1	194,9	193,7
Sum kjernekapital	2.021,7	1.822,9	2.095,9	2.345,0	2.299,7	2.420,7
Tilleggskapital						
Ansvarlig lånekapital	299,4	299,3	299,3	299,4	299,3	299,3
- Finansfradrag - uvesentlige eierandeler	-3,7	-10,9	-9,0	0,0	-4,1	-5,2
Sum tilleggskapital	295,7	288,4	290,3	299,4	295,2	294,1
Sum ansvarlig kapital	2.317,5	2.111,4	2.386,3	2.644,4	2.594,9	2.714,8
Risikovektet volum	10.309,3	10.385,1	10.148,9	13.126,6	12.959,1	12.763,7
Samlet krav til ansvarlig kapital	1.597,9	1.609,7	1.573,1	2.362,8	2.332,6	2.297,5
Kapitaldekning	22,48 %	20,33 %	23,51 %	20,15 %	20,02 %	21,27 %
Kjernekapitaldekning	19,61 %	17,55 %	20,65 %	17,86 %	17,75 %	18,97 %
Ren kjernekapital	18,67 %	15,76 %	18,79 %	17,09 %	16,24 %	17,45 %

Spesifikasjon av samlet kapitalkrav

	30.09.19	30.09.18	31.12.18	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Standardmetoden						
Lokale og regionale myndigheter	1,2	3,4	1,8	1,2	3,4	1,8
Institusjoner	28,5	24,5	26,7	7,3	8,4	8,1
Foretak	28,4	23,6	22,8	27,7	23,3	22,3
Massemarkedssegment	13,3	4,1	3,7	13,3	4,1	3,7
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	597,1	617,8	597,1	854,8	850,5	832,3
Forfalte engasjementer	29,3	14,6	42,5	35,2	14,7	49,2
Obligasjoner med fortrinnsrett	10,8	9,1	10,5	11,3	9,6	11,0
Andeler i verdipapirfond	5,3	5,8	5,7	5,3	5,8	5,7
Egenkapitalposisjoner	38,9	66,7	38,7	12,3	41,4	12,3
Øvrige engasjement	17,6	12,9	14,1	12,7	10,9	10,2
Samlet kapitalkrav for kreditt-, motparts- og forringelsesrisiko: (Standardmetoden)	770,4	782,4	763,6	981,1	972,1	956,6
Samlet kapitalkrav for operasjonell risiko (Basismetode)	54,2	48,1	48,1	68,8	64,3	64,3
CVA tillegg	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
Sum minstekrav til ansvarlig kapital *)	824,7	830,8	811,9	1.050,1	1.036,7	1.021,1
Bufferkrav:						
Bevaringsbuffer (2,5 %)	257,7	259,6	253,7	328,2	324,0	319,1
Motsyklisk buffer (2,0 % fra 31.12.17)	206,2	207,7	203,0	262,5	259,2	255,3
Systemrisikobuffer (3 % fra 1.7.2014)	309,3	311,6	304,5	393,8	388,8	382,9
Bufferkrav i ren kjernekapital	773,2	778,9	761,2	984,5	971,9	957,3
Pilar 2 krav fastsatt av Finanstilsynet (2,5 % fra 30.6.2017)				328,2	324,0	319,1
Samlet bufferkrav i ren kjernekapital				1.312,7	1.295,9	1.276,4
Samlet krav til ansvarlig kapital	1.597,9	1.609,7	1.573,1	2.362,8	2.332,6	2.297,5

Kapitaldekningen er basert på at banken fører regnskapet etter IFRS og rapporterer kapitaldekningen etter standardmetoden.

Note 14 Kapitaldekning forts.

(MNOK)

Rapportering av soliditet for eierforetak i samarbeidende gruppe

I tråd med Finansforetaksloven § 17-13 (2) og utfyllende bestemmelser i CRR/CRD IV-forskriften, foretar Fana Sparebank en forholdsmessig konsolidering av sine eierandeler i samarbeidende grupper. Denne plikten ble gjeldende fra 1.1.2017 for eierandeler over 10 %, og 1.1.2018 for eierandeler under 10 %. Det er også beregningene etter innkonsolidering som er førende for Finanstilsynets oppfølging av bankens oppfyllelse av pilar I, II og bufferkrav på konsolidert basis.

Fana Sparebank deltar i samarbeidende gruppe med Brage Finans AS, og innkonsoliderer følgelig bankens eierandelen på 5,34 % pr. 30.09.2019 i konsernets kapitaldekning. (30.09.2018: 9,69%)

Fana Sparebank er også i samarbeidende gruppe med VBB AS (Vipps). Gjennom sin eierandel på 4,28 % i Balder Betaling AS eier banken indirekte 0,45 % av aksjene i VBB AS. Finansdepartementet har imidlertid gitt dispensasjon fra kravet om forholdsmessig konsolidering for deltagere med eierandeler under 10 %. Forutsetningen for dispensasjonen er at foretaket gjør fradrag for hele den bokførte verdien i foretakets rene kjernekapital. Dette har Fana Sparebank gjort.

Konsernets kapitaldekning påvirkes følgende etter innkonsolidering av samarbeidende grupper

Pr. 30.09.2019	Ren kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Kapital Fana Sparebank konsern	2.243,8	2.345,0	2.644,4
Forholdsmessig andel av kapital i Brage Finans	91,7	101,0	113,6
Reversering av fradrag	0,0	0,0	0,0
Interne eliminerings	-83,7	-83,7	-83,7
Kapital etter innkonsolidering av Brage Finans	2.251,9	2.362,3	2.674,3

Beregningsgrunnlag Fana Sparebank konsern	13.126,2
Forholdsmessig andel av netto beregningsgrunnlag Brage Finans	556,5
Elimineringer av interne fordringer og kapital i Brage Finans	-100,1
Justering pga endret terskelverdi for fradrag	
Netto beregningsgrunnlag etter innkonsolidering av Brage Finans	13.582,5

	Ren kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Kapitaldekning etter innkonsolidering av eierandel i Brage Finans	16,58 %	17,39 %	19,69 %

Pr. 30.09.2018	Ren kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Kapital Fana Sparebank konsern	2.104,9	2.299,7	2.594,9
Forholdsmessig andel av kapital i Brage Finans	111,0	120,7	137,1
Reversering av fradrag	17,1	22,6	26,7
Interne eliminerings	-110,6	-110,6	-110,6
Kapital etter innkonsolidering av Brage Finans	2.122,3	2.332,3	2.648,1

Beregningsgrunnlag Fana Sparebank konsern	12.959,1
Forholdsmessig andel av netto beregningsgrunnlag Brage Finans	783,0
Elimineringer av interne fordringer og kapital i Brage Finans	-127,1
Justering pga endret terskelverdi for fradrag	26,7
Netto beregningsgrunnlag etter innkonsolidering av Brage Finans	13.641,7

	Ren kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Kapitaldekning etter innkonsolidering av eierandel i Brage Finans	15,56 %	17,10 %	19,41 %

Pr. 31.12.2018	Ren kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Kapital Fana Sparebank konsern	2.227,0	2.420,7	2.714,8
Forholdsmessig andel av kapital i Brage Finans	114,8	124,5	141,0
Reversering av fradrag	29,6	36,3	41,5
Interne eliminerings	-110,6	-110,6	-110,6
Kapital etter innkonsolidering av Brage Finans	2.260,8	2.470,8	2.786,6

Beregningsgrunnlag Fana Sparebank konsern	12.763,7
Forholdsmessig andel av netto beregningsgrunnlag Brage Finans	835,4
Elimineringer av interne fordringer og kapital i Brage Finans	-127,1
Justering pga endret terskelverdi for fradrag	41,5
Netto beregningsgrunnlag etter innkonsolidering av Brage Finans	13.513,5

	Ren kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Kapitaldekning etter innkonsolidering av eierandel i Brage Finans	16,73 %	18,28 %	20,62 %

Note 15 Uvektet kapitalandel

(i mill. kr)

Finansdepartementet fastsatte 20. desember 2016 minste- og bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel som skal oppfylles fra 30.juni 2017. Bestemmelsene om krav til uvektet kjernekapitaldekning følger av forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) del III.

Minstekravet til uvektet kjernekapitalandel er fastsatt til 3 prosent. Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitalbuffer på minst 2 prosent.

	MORBANK			KONSERN		
	30.09.19	30.09.18	31.12.18	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Reinvesteringskostnad derivater						
Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	4,5	6,3	4,4	4,5	6,3	4,4
Poster utenom balansen	2.047,8	1.611,2	1.800,2	898,4	865,3	836,5
Utlån og øvrige eiendeler	18.412,3	18.004,4	17.903,7	26.157,7	25.215,4	25.098,2
Sum eksponeringsmål	20.464,5	19.621,9	19.708,3	27.060,6	26.086,9	25.939,1
Sum kjernekapital	2.021,7	1.822,9	2.095,9	2.345,0	2.299,7	2.420,7
Uvektet kapitalandel	9,88 %	9,29 %	10,63 %	8,67 %	8,82 %	9,33 %

Rapportering av soliditet for elerforetak i samarbeidende gruppe

	30.09.19	30.09.18	31.12.18
Totalt eksponeringsbeløp	27.060,6	26.086,9	25.939,1
Forholdsmessig andel av eksponeringsbeløp i Brage Finans	673,5	957,7	998,6
Eliminering av interne fordringer og kapital i Brage Finans	-166,0	-166,3	-151,4
Totalt eksponeringsbeløp etter innkonsolidering Brage Finans	27.568,1	26.878,4	26.786,3
Netto kjernekapital etter innkonsolidering	2.362,3	2.332,3	2.470,8
Uvektet kapitalandel etter innkonsolidering	8,57 %	8,68 %	9,22 %

fanasparebank.no

Østre Nesttunvei 1
5221 Nesttun
915 03411
post@fanasparebank.no

Org.nr 937 896 859

